

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ й АДМІНІСТРАЦІЯ:		ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:	
Львів, Ринок Ч. 10. П. ПОВ.		місячно (з книжкою) .	5.00 зол.
Телефон Редації	246-46	чвертьрічно	15.00 „
Телефон Адміністрації	229-41	піврічно	30.00 „
Телефон Друкарні	229-26	річно	60.00 „
Адреса для телегр.: Діло Львів		В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-	
Конто: П. К. О. Львів 504.000		ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.	
„ Вагжу Чеських Лівон		У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.	
Прага „Діло“.		ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.	
Рукописів не звертаємо.			

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБСМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий голова головної ради УСЕР та її президії.

Як подають з Москви, головою найвищої ради УСЕР вибрани Бурмістенка, головою президії найвищої ради — Корнійца.

На совітській Вілоруси головою найвищої ради вибрани Наталевича, його заступниками — Мельникова і Мальцева.

РЕВОЛЮЦІЯ НА КРЕТІ.

ГУБЕРНАТОР ОСТРОВА З УРЯДОВЦЯМИ ПОПАВ У ПОЛОН.

До Атен наспіла вістка, що на Креті вибухла революція під проводом Мітсотакіса, сестринка Венізелоса. 500 повстанців обсадили місто Канеу та

місцеву радіостанцію. Губернатор з усіма урядовцями попав до неволі. Уряд вислав на Крету кілька полків.

Чехословацький уряд готов змінити національний статут.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАТУТ ПЕРЕДБАЧАЄ НА ЦІОНАЛЬНО-ТЕРИТОРІАЛЬНУ АВТОНОМІЮ.

Як подають з Парижа, чехословацький уряд запланував французський, що недавно оголошений текст національного статуту не є дефінітивним. Заки уряд його пропонує парламенту, він ще зможе його змінити, як покінчить переговори з Генляйном

Рівночасно праский уряд підкреслює, що ще зовсім не опубліковано найважливішої частини національного статуту, а саме постанов про автономію і компетенції провінційних союмків та національних курій; йде про те, щоб не утруднювати дальших переговорів

Ботник Відеман поїде і до Парижа?

„Дейнг Стандарт“ висловлює здогад, що рідний Відеман виїде з Лондону до Парижа, щоб почати німецько-французькі розмови, рідніші до німецько-бритійських.

Той щоденник міркує, що англо-німецький летунський пакт буде мати характер технічного, подібно як морський.

Бельгійський король вибирається до Парижа.

Як говорять у Парижі, бельгійський король Леопольд III. прийняв запрошення на офіційну візиту в Парижі — зробити її мабуть з початком 1938 року. Ще передтим, 15. жовтня ц. р. Лео-

польд відбуде разом з мамою і братом Шарлем півофіційну візиту в Парижі, щоб узяти участь у відслоненні пам'ятника в честь його батька Альберта I. на Ке д' Орсе.

Національні літаки скинули 150 бомб на Валенсію.

У четвер появилася над Валенсією ескадра національних літаків. Вона летіла так високо, що гал було її помітити, опісля обнизилася так, що не було часу пустити в рух зенітних сирен.

Одні з бомб ушкодили британський пароплав та вбили на його чердаку контролера комунікацій, данця Альберта Моеск, і ще одного.

ОДНА НЕВДАТНА ОФЕНЗИВА ЧЕРВОНИХ НАД ЕБРОМ.

Як подає Радіо Національ, минулої ночі червоні знову намагались перейти Ебро, але їхній наступ закінчився з великими втратами; їхні червоні попадали в полон.

ПРИСУД НА ЕСПАНСЬКОГО ПОЛІТИКА.

Національна військова влада затвердила присуд військового трибуналу на 6. заступника голови кортезів, Хозе Розада Хіля, що 1. жовтня 1936. р. поставив прихильний внесок для еспанського червоного уряду.

Хіль оправдувався, що він зголосив свій внесок лише тому, щоб уможливити національну конспірацію в Мадриді.

ГОЛЯНДІЯ ВХОДИТЬ У ВЗАЄМИНИ З ЕСПАНСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ УРЯДОМ.

Голандський уряд постановив увійти у взаємини з урядом ген. Франка. Оба уряди небагато обмінюються дипломатичними агентами.

Совітське судно на еспанських територіальних водах.

На естонські територіальні води вплинуло естонське судно совітської граничної сторожі, яке затрималося довгий час півтора км. від берегів Нарви. Естонська гранична сторожа

обстріляла совітське судно і воно втікло у напрямі Ленінграду.

Естонський посол у Москві дістав наказ аложити протест.

Бійки між мусульманами й буддистами в Бірмі.

43-ОХ УБИТИХ, 300 РАНЕНИХ.

Від 1-ох днів тривають у Рангуні бійки між мусульманами і буддистами. Причиною є розбіжності, які автор, мусульманин, обидив буддистів. Британська поліція при підтримці

війська і панцирних військ не зуміла опанувати ситуації — дотепер 43 особи загинули, коло 300 ранено.

ЗАКОН НА ПРОБУ.

Львів, 29. липня 1938.

Законом на пробу назвав віцепрем'єр і міністр скарбу та фактичний керівник теперішньої економічної політики Польщі п. Квятковський проект закону про фінансові засоби на підтримку цін хліборобських витворів, що є господарсько узasadнені. Цей проект вніс уряд додатково в часі останньої надзвичайної соймової сесії, внаслідок чого цю сесію продовжили. Проект внесено не без натиску деяких рішальних хліборобських кол і не без важливої участі в цьому керівників міністерства хліборобства і земельних реформ, міністра Понятовського і віцеміністра Моравського. З цього мабуть не дуже був вдоволенний міністр скарбу з огляду на фінанси держави, чому він дав вислів у часі соймової дискусії, кажучи, що доцільність нового закону викажеться найскоріше за рік. Цей час може вказати і його малу доцільність та його хиби, що вимагатимуть ревізії і його кінцевої новелізації.

Але не бракує серед польської преси і польських політичних кол голосів, що метою згаданого проекту є не лише чисто господарські мотиви — санація теперішнього мало відрядного положення хліборобства. Бо є і такі голоси, які кажуть, що новий проект має теж і політичні цілі, а саме: приєднати для уряду широкі маси дрібних польських хліборобів, що не вважаючи на всі заходи були і є досі у своїй величезній більшості поза впливами урядових кол чи проурядових партій, ставлячися критично, а то й негативно до починів уряду і до урядової політики взагалі.

Які й не були справжні мотиви уряду щодо внесення згаданого проекту — бо попри економічні могли бути і мотиви, диктовані потребами внутрішньої політики *separi stricto*, — залишається факт, що проект з хвилиною, як стане законом, відобеться без сумніву на економіці хліборобства, і можливо дальше на кшталт широким кол споживачів зноса хліборобських сфер. Проектodawci запевняють, правда, що скарбова оплата до трьох золотих від одного квінтала муки і каші не матиме впливу на підвищу їх ціни в роздрібній продажі, зокрема не подорожжє хліб, та тільки життя викаже, чи ті запевнення будуть справді стійкі. Недовіра до урядових запевнень має за собою дуже численні прецеденси.

Отже ще зовсім невідомо, яке слово скаже про новий закон тверда дійсність і чи він справді причиниться до помітного зменшення господарської скрути і тривішної поправки господарських відносин у хліборобстві, бо не слід забувати, що не вважаючи на деяке економічне поліпшення взагалі, не припинилися ще пертурбації в господарському житті. Остання велика світова економічна криза, що повстала на переломі 1929/30 років, ще і досі в цілому не уступила, хоч від років 1934/35 слідно вже деяку поправу, у деяких ділянках доволі значну. Але в останніх часах — мабуть не без впливу Марса, що щораз більше вириває на овиді, — господарська конюнктура знову погіршилася. Зі Злучених Держав Північної Америки, істотно багатьох важних сировинців, сигналізують можливість нового значного погіршення конюнктури на довгий час, що готове принести нову чергову економічну пертурбацію і то на довгий час, знижку цін, у першу чергу — як звичайно — на хліборобські витвори, і вслід за цим першим явищем застій у фабричній і промисловій продукції, зріст безробіття, загострення соціальних відносин і всякі інші лиха, які їх неминує несе зі собою господарська скрута, що довше триває.

Останню кризу, найдовшу і найглибшу з історії економічних криз, відчувало найбільше передовсім хліборобство внаслідок величезної знижки цін на хліборобські продукти, рослини і тварини. Вона у неминучій послідовності потягнула за собою теж і знижку цін на фабричні і промислові вироби через зменшення попитної сили хліборобського споживача, хоч не у такому відношенні, як у хліборобстві. Сталося це тому, що промисел і банки й торговля, що стоять у його службі, краще і суцільніше організовані, як хліборобство, і своїми організаціями мають найчастіше величезний вплив на економічну політику держави. Невдавалися всіма способами, що в критичному часі найбільше прикривали й обкривали якраз хліборобство, в часі, коли монополістичні і картельні ціни хоронили промисловців, не раз ще і збагачуючи їх визиском мас.

До господарських струсів причинялася часті і аварійна система, що панує сьогодні у світі з митними мурями і тоталітарною політикою поодиноких держав. Автаркією і тоталізмом державні чинники вставляли щораз більше в господарське життя, впливаючи рішально на продукцію, ціни, товарообмін і розподіл продуктів, при чому держава ставала сама продуцентом і торговцем зі шкодою для приватних підприємств і творчої приватної ініціативи.

Польща — це хліборобська держава з 70% хліборобського і то у величезній перевазі дрібного хліборобського населення, якого економічне положення вирішне для економічного стану цілої держави. Хлібороб творить тут основну масу споживачів, від попитної сили яких залежить цілість економічного життя. Отже річ у тому, щоб хліборобський варстат праці був активний — поплатний, себто, щоб ціни на хліборобські вироби були такі, що вможливили б хліборобові далі вести господарство без зменшення його тривкої субстанції та з можливістю нових інвестицій та удішнень. При автаркчій господарській скруті, яку бачили ми в Польщі в перших роках нинішнього десятиліття, село жило тільки коштом своїх життєвих соків — наче медальчик би борсук у зимі, — а коли що й вивозило на ринок, то були це справді голодні продукти. Як знаємо, за селом замірло і місто, що ожило щойно тоді, коли від 1934/35 піднялися ціни на хліборобські вироби.

Рішальною для поплатності хліборобства в Польщі в цінах на жито, що є тут основним збіжжєвим продуктом, яким кормляться і тут і якесь теж у більших масах за кордоном, що й має свій вплив на активність платничого бізнесу держави. Ціна на жито як на головний рослинний продукт має посередньо вплив і на інші роди збіжжя та інші рослинні продукти, як теж і на ціни живих тварин, що знову є головним продуктом дрібних хліборобств, бо для збіжжєвої господарки на продажу працюють передовсім більші, фільваркові господарства.

Щоб збільшити поплатність хліборобства польські державні чинники, намагаються впливати на устійнювання цін на збіжжя експортованими преміями, з яких користали головні торговці збіжжєм, а продуценти дуже мало, закупивши збіжжя для війська, для підтримки ціни,

зачепами для хліборобів під застав збіжжя, низьковідсотковими позичками на штучні погної, на інвестиції та піднесення господарської культури і організації. Дяку, хоч незначну, роль грала тут і субвенційна політика для хліборобських організацій, з якої українські організації майже зовсім виключували.

Страх, щоб ціни на хліборобські продукти, у першу чергу на збіжжя — і знову головню на жито, — катастрофально не впали, зродив проєкт закону, про який на вступі була мова. Його мета: устійнити ціну на жито у висоті 20 золотих за один квінталь через окремий податок, найвище до трьох золотих від одного квінтала житньої, пшеничної і ячмінної муки та пшеничної і ячмінної каші на внутрішньому ринку, при чому мука і каша, призначені для власного спожиття хлібороба і хліборобського робітника, є вільні від податку, як теж мука і каша, призначені на вивіз за кордон. Обов'язок оплати цього податку тяжить на млинах, а буде він хитатися до найвищої границі трьох золотих, відповідно до ціни жита так, щоб ціну жита втримати коло 20 зол. Податку не платиться, коли ціна жита переїде на час більше як 30 днів понад 20 зол. за квінталь. Висоту оплати устійнює міністр скарбу в порозумінні з міністром хліборобства і земельних реформ на підставі пересічних нотувань на варшавській біржі. Він теж знесе ту оплату, коли ціна жита в часі 20 чергових днів, а з того в трьох останніх переїде 20 зол. Зібрані з цього податку гроші йдуть до розпорядження міністра хліборобства і земельних реформ. Він розпоряджає ними на потреби хліборобства в порозумінні з міністрами скарбу і промислу та торгівлі, вислухавши опінії окремої комісії, складеної з представників центральних організацій хліборобських промислово-торговельних, ремісничих і споживачів. Ближчі подробиці у виконавчому розпорядку.

Як сказано, — це закон на пробу, якого стійність і доцільність викаже щойно саме життя і який щойно після проби треба буде по році відповідно зновелізувати. Згадано вже теж, що його мета: при допоміж державної інтервенційної політики грошовими засобами, зібраними з того податку, впливати на устійнення цін хліборобських продуктів, щоб втримати поплатність хліборобських варстатів. Чи ця політика увінчається повним успіхом, сумніваємося. Буде це радше один з паліативів, бо до тривкого уздоровлення хліборобства треба ще цілої низки інших основних змін з різних ділянок підставового значіння, як будова нових шляхів з твердою поверхнею, нових залізниць, регуляції рік, меліорацій, заліснення, комасації, зміни земельної політики взагалі в прикордонних повітах зокрема, основної зміни земельної політики супроти українського хліборобства, зміни тарифової політики на залізницях в хосен дальши від згеходу тоєвідств якраз хліборобських, більшої свободи рухів для хліборобських організацій і загального піднесення хліборобської культури, не кажучи вже про потребу основної зміни податкової системи для хліборобства. Без того всього згаданий закон буде не тільки законом на пробу, але і справді без тривкого значіння. Д-р Степан Баран.

КОПЕНГАГЕН І ЖЕНЕВА.

(Від власного кореспондента.)

Женева, 26. липня 1938.

В суботу 23. ц. м. почалась, а на другий день уже закінчилась конференція сімох міністрів закордонних справ держав острівської групи. Але ця коротка конференція викликала чимале враження спеціально в Парижі та у Берліні і матиме очевидно поважний вплив і на відносини держав, що зберуться на осінню сесію в Женеві. В офіційному повідомленні виданім по закінченні конференції зазначено так: «Сім держав зібраних у Копенгагені готові брати участь у кожній інтернаціональній спробі адаглінення, залишаючись незалежними щодо ріжних утрупвань держав. Ці держави підтримували, колиб до цього прийшло, змагання, щоб обмежити зброєння та висловилися би за умовою про питання повітряного бомбардування. Уряди цих держав мають намір продовжувати своє співробітництво в Лізі Націй, але вони постановили уважати систему санкцій за необов'язкову. Ліга Націй повинна збільшити свою діяльність у тому напрямі, щоб зминити конфлікти та затіснити міжнародне співробітництво». Міністри постановили підтримувати

тісний зв'язок розглядаючи спільно поважні міжнародні питання Вони відбудуватимуть сходини в часі найближчої Асамблеї Ліги Націй.

Отже головною метою конференції в Копенгагені було устійнити спільну тактику острівських держав у Женеві у справі санкцій. Але цим спільність їх інтересів не обмежується. Перші спроби зближення Данії, Швеції, Норвегії, Фінляндії, Голландії, Бельгії і Люксембургу зроблено ще в 1930 р., коли ці держави намагалися спільно боронитися проти світової кризи, і заключили навіть в 1932 р. для цього умову, яка зрештою не мала поважнішого значіння. Але зв'язки між ними утрималися і зміцнилися особливо в часі санкційної кризи. Їх участь у санкціях принесла їм поважні господарські шкоди і розчарування щодо цілої же-невської системи «колективної безпеки». Поразка політики санкцій завдала тяжкий удар цій системі та засади «неподільності миру», які так пильно розбудовувала московська дипломатія в Женеві і в цілій Європі. Держави, що залишалися нейтральними в часі світової війни, почали негайно заходи, щоб наново здо-

ПІТ ЗНИКІ... ПУДЕР SUDORYN

бути цю нейтральність, коли в Європі відчувалася небезпека війни. Ця акція нейтральності держав зросла поважно, коли до їх табору пристала фактично і Бельгія по відомій змові короля Леопольда в жовтві 1936 р. Найбільше вплинув на держави острівської групи безпосередній приклад Швейцарії, яка спромоглася ввесну цього року в повній мірі відновити свою стару нейтральність. Ці держави, як виключно із резолюції прийнятої конференцією, дивилися вірними Женеві, але жадали, рішуче форми пакту, а саме скасування 16. парграфу, що накладе примусову участь у санкціях.

Яке значіння має копенгагенська конференція, видно між іншим з того, що німецька преса поставилася до неї наскрізь прихильно, а французька, принаймні офіційна, преса поставилася до неї досить критично. Зокрема німецький «Ле Тан» уважає постанови конференції суперечними, бо учасники її з однієї боку проголошують свою вірність Лізі Націй і жадають посилити її діяльність, а з другої боку домагаються скасування обов'язкової участі в санкціях передбачених проти агресора, що творять «основу колективної безпеки» потрібної саме для тих самих малюк змагав. Що суперечність ця тільки так виглядає, доводить «Фелькішер Беобахтер» зазначаючи, що нейтральні держави мали вже нагоду бути практичною вартістю цієї «колективної безпеки», та що вони почувають себе загроженими зовсім не від Німеччини, а від Москви. Торкається передовсім Фінляндії, проти неї спрямовано в першу чергу московську загрозу, але загроженими почувають себе та всі скандинавські держави, що при вступі в 16½ мільйонів мусять боронити територію втричі більшою за Німеччину.

Щодо становища московського уряду проти конференції в Копенгагені не може бути розуміється найменшого сумніву. Ця конференція може бути лише наскрізь ворожа. Відносини між Москвою та Фінляндією досить відомі. Світові преса закидає фінляндському уряду, що він усе більше схиляється в бік німецького фашизму, сприяє українським і лівонським островам, підбальбує фінляндських «фашистів» в їх «протисовітських виступах» і т. д., а тимчасом сама московська влада виступає фінських рибалок та барки дослідницького судна, що необережно наближаються до радянських кордонів, винищує карельських селян та укріплює гарячково прикордонні зони, що межують з Фінляндією. Зокрема Швеція і Норвегія непокоїть розвиток московської панзії на Білому Морі та Льодовитім Океані, тимчасом допровадлив тільки до затоплення кількох совітських кораблів, що дарами вилізали з криги.

Деякі довірочні справи порушені на конференції до резолюцій не дісталися. Але з них, що стала відома пресі, досить важливою є рішучина для цілого протимосковського напрямку копенгагенських нарад. А саме: рішенням про запропонувати іншим учасникам рад визнати національну Еспанію в повній Франка на чолі. Цьому ніби спротивилася Бельгія з причин ідеологічних, але в кінці в цій справі тягнуться далі.

В Женеві викликала конференція велике враження, а в деяких колах і неспокій. Копенгагенські постанови тим більше підтримують у Женеві очевидно не тільки Швеція та Естонія з Латвією, але і деякі інші європейські держави. Отже фронт держав, що розжили засади обов'язкової участі в санкціях, «колективної безпеки» буде настільки сильнішим, що Франція ледви чи зважиться мувати московський уряд у цій справі. Отже вириває можливість, що на Асамблеї зруйнують найголовнішу частину основного пакту Ліги Націй. Та чи стануть місця нові, побачимо незабаром.

Алькоголізм стелить сітку смерті

жі) і пластові організації (Париж, Ліон, Ніль-анж).

— Хто опікувався релігійними справами еміграції перед заснуванням греко-католицької парохії?

— Якщо не рахувати трьох тисяч православних українців, що мають свого пароха о. Бригдзана, то треба сказати, що довгу нізку літ українська еміграція у Франції була без духовної опіки. Доривочні поїздки духовників поміж нашу еміграцію могли тільки в мінімальній мірі зарадити тій прикрій недостатці. Не треба долавати, що такий стан давав фатальні наслідки.

— Як повстала українська греко-католицька парохія у Франції?

— Довгу нізку літ наша еміграція у Франції, відчуваючи пекучий брак власної греко-католицької парохії, робила різні заходи, щоб її дістати. Вкінці восени минулого року Східна Конгрегація призначила мене парохом на Францію.

— Як іде праця?

— Терен занедбаний, але добрий. Треба багато їздити і я майже постійно в роз'їздах. Щодня пошта приносить мені гору листів, на які треба відповідати. Все те вимагає великих витрат. Авторитетні джерела не були би в стані покрити тих всіх витрат. На щастя в допомогу місії приходять добровільні датки і жертви від парохіян, але і не тільки від парохіян. Велика частина матеріальної допомоги приходить з Голландії, де ціла католицька преса відгукулася дуже прихильно на факт заснування української греко-католицької парохії в Парижі і проголосила заклик до голандських

католиків складати датки на її фонд. Заклик не залишився без успіху.

Наша еміграція горить до церкви. В самому Парижі я заприймаю досі дві тисячі наших дівчат, що перебувають тут на службі. Частина еміграції ще під впливом соціалізму й атеїзму. Їй присвячую найбільше свого труду.

Місія розпоряджає покищо скромним числом працівників: о. Братко в Ліоні й о. Леськевич у Штрасбурзі. Восени цього року чисельний стан нашого священства у Франції збільшиться.

— Чи ідеологічно-партійне розбиття нашої еміграції у Франції не проявляється шкідливо у відношенні до Вашої місійної праці?

— Назагал ні. Навіть радикальна організація шаповалівців прийняла дуже прихильно створення місії та служить мені адресами своїх членів, ба навіть спрямовує їх безпосередньо до мене. Релігійний та національний характер діяльності місії знаходять дуже податний ґрунт до об'єднання серед наших емігрантів.

Накінєць о. Перідон оповідає мені про незвичайно цікаві та складні політично-адміністративні перипетії, серед яких відбулася панакхидя по бл. п. полк. Коновальцеві в Парижі і з усмішкою показує мені велику статтю поміщену в одному з голандських комуністичних часописів. Це репортаж про згадану панакхиду. Автор статті — комуніст — наводить в ній фантастичні докази, що о. Перідон і ціла його, відома в Роттердамі родина — це агенти ОУН.

Прощаюся з о. Перідоном, бажаючи йому щасливої дороги і витривалості в його дальшій відповідальній та нелегкій праці.

Ж. П.

Хроніка Совітської України.

з височини пташиного лету.

На двірці „Київ — вантажний“ підпалено цистерну з нафтою. Ведуть слідство.

Житомирський обласний суд засудив на розстріл „запеклого ворога колгоспного ладу, бандита“ Юрченка, що забив „активного громадського працівника“, комсомольця Онїйчука.

У Волноваському зернорадогоспі Сталінської області згоріло на пні від підпалу 50 га пшениці і 2 комбайни. Слідство провадиться.

Харківський тракторний завод імені Орджонікідзе надсилає на вимоги запасні частини для тракторів або такі, що зараз зношуються і стають неможливі для використання, або в такому вигляді, що їх взагалі не можна використовувати. Слідство провадиться.

Біля Херсону Миколаївської області затонула баржа з зерном нового урожаю. Винних у цьому затримано. Слідство провадиться.

Залізничник Павлюк затримав в районі Жмеринського залізничного вузла Винницької області невідомого, що розбирав залізничні рейки. Слідство провадиться.

У Полтаві майже по всіх вулицях розвернено брук, покрито глибокі траншеї, вулиці завалено тисячами тон каміння, проте роботи не провадять. Це все розпочаті, а потім покинуті роботи: по реконструкції шляхів до залізничних двірців, каналізаційні та водопровідні. Голову міської ради Власенка зняли з посади й заарештували. Провадиться слідство.

що „цитована Драгомановим Лїтопись Грабянки ані на ст. 224 (І. ч. „Політичних пісень українського народу XVIII—XIX. ст.) ані на жадній іншій зовсім не згадує про Медведівку, Ведмедівку і ми не знаємо, відки взяв Драгоманів цей цитат“. Даремне виправдувався поет, що „мав право і навіть обов'язок“ видрукувати листи Драгоманова, які мають „великий літературний і біографічний інтерес“ та обіцявся спростувати згадану помилку, але Драгоманів стояв на тому, що він зовсім не писав до нього листів, тільки „якийсь названий“ ним, але поетові „зовсім невідомий секретар“, і загрозив поетові поставити його „перед суд божий“, бо „не тільки він сам, але й інші покійники в небі не можуть витримати“ з поетом. Драгоманів „амовляв“ в поета, що він „страшний грішник“, „не повинен зовсім жити на світі“ та, що „сам він“ страждає через поета „від якихось прощурок“. Поет не давав віри грозьбі Драгоманова, думав, що його заспокоїли слова поета, але „не минув тиждень, коли одної ночі в якій поет лежав у сильній гарячці, його збудили зо сну різкі голоси невидимих йому духів, з яких один відчитав йому декрет, що запозивав його на суд божий, і велів йому підписати якусь декларацію, а опісля саме опівночі йому велено вийти з покою „під загрозою“, що інакше дім, у якому живе, „зараз завалиться“. Поет хотів одягтися, „бо піч була дуже холодна“, але духи „під загрозою божого грому заборонили брати шубу і шапку“. Коли поет „гонений грізними голосами, в самім сурдуні і з черевиками в руках вийшов з подвіря на вулицю“, його „погнали“ духи „дорогою, що веде з містечка на поле і раз-у-раз грозючи“, що

його „зараз грім забе, веліли“ йому геть „кинути черевики“, потім скинути з себе „сурдун, у яким у кишені була“ його „нотатка і 360 корон“, потім „камізелюку, в якій був годинник з золотим ланцюжком“, „потім суконні штани, в яких в кишені була портмонетка з 19 коронами“, „полотняні штани і накінєць сорочку“, якої поет „вже не хотів скинути“. Тоді духи веліли поетові „зійти з дороги, перейти через рів і перелізти через пліт“. Він зробив так, як вони йому казали і знайшовся „на стернині“. „Тою стерниною вниз погнали“ духи його „на луку, покриту великими калюжами і перерізану крутою річкою, що пливе біля Ліпика“. Духи гонили поета „від калюжі до калюжі“, „велячи“ йому „переходити через них“, аж довели його так „до річки“, але від неї вони „завернули знов у противну сторону“. „Під найстрашнішими загрозами“ духи заборонили поетові вертатися до Ліпика, а коли він не хотів йти далі і оглядався, щоб почути „відаки йдуть голоси“, вони „насміхалися“ з нього, кажучи: „ти не побачиш нас!“ Тоді духи й „зложили щось мовби суд“, на якому засудили його, „на найстрашніші муки пекельні, а перед тим на побут у якійсь горі протягом 18.000 літ“. Після суду поет „почув“, немов під ним „ворушиться асфальт“ і немов він „з безмірною скорістю перелітає безмірні простори“. „По кількох мінутах наступив перестанок, в часі якого різні духи в тім числі духи Наумовича і Гушавича підносили проти нього „найстрашніші закиди і докори“, а накінєць лишили його самого „серед болотинної толоки недалеко ліпичкої дороги“.

(Далі буде).

КОСИ — СЕРПИ

„ЦЕНТРОСОЮЗУ“

безконкурентційні.

Камінець-Подільський обласний суд засудив „ворога колгоспного ладу“ Гука на розстріл за те, що він убив „кращого активіста“, секретаря сільської комсомольської організації Ткачука.

Установлено, що у Дніпропетровській області по базах зіпсовано від довгого переходу краму на 15 мільонів карбованців, тоді, як цього краму ввесь час не було по крамницях області. Слідство провадиться.

У колгоспі імені Марті в Одеській області згоріло на пні 24 га пшениці від підпалу. Слідство провадиться.

Виявилось, що чимало колгоспів Чернігівської області навмисне показують значно менший урожай з га, ніж це буває справді, гадаючи в такий спосіб здати державі менше зерна. Слідство провадиться.

У Ворошилоградській області, Біловожському районі, через невідремонтування досі зернохосовища зерно для передачі державі колгоспники звалювали просто на току. Зерно не підпалено, пожежу згашено, але зерно зіпсовано. Слідство провадиться.

Суд Молдавської АССР засудив на розстріл „ворога колгоспного ладу“ Ярового за вбивство комсомольця, члена виборчої комісії, Рака.

Це взято з совітських газет за час від 19. до 22. липня ц. р. Справді тожаришеві Успенському та його обласним помічникам нема коли й відпочити.

ТЕАТР В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ НА ПІВНОЧІ

У Карелії закінчилися гостинні виступи Івського театру української драми ім. Франка. Дві вистави показано спеціально прикордонникам. Пригадаємо, що до прикордонної зарті на північному заході і на півночі СРСР беруть переважно українців.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В МОСКВІ.

19. липня в Москві відкрито виставу українського мистецтва, де приблизно є 350 праць з малювання, графіки, різьбярства. Як відомо тепер від совітського мистця вимагають „соціалістичного реалізму“. Рецензії московських газет відмічають серед картин на першому плані полотна Ф. Кричевського, що „чудесно володіє формою, і фарбами“; „Веселі доярки“, „Дівчата“, „Мати“. Далі звертають увагу на „зимовий пейзаж“ Хворостецького, „Збирають яблука“ Шовкуненка. Добрі картини молодих митців Дерезуза, Костецького. Та зовсім не життя, слабо, фальшиво намальовані картини: „Постання на кресі Очаків“ Мучника, „Смерть Шорса“ Карловського, „Устин Кармелюк“ Азельського. Добра різьба Фрідмана, Шімермана, Волькензе, Гельмана і Тенера (це теж українці!). Прегарна графіка Касіяна, Пустовіта, Плещинського, Дерезуза.

ВИДАННЯ ТВОРІВ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Відзначаючи 25-річчя з дня смерті письменниці Держлітвидав випускає монографію П. Підгайного про життя і творчість Лесі Українки. „Госиздат“ готує видання творів письменниці у російській мові. Держнацменізіат не пустив збірку поезій Лесі Українки жидівською мовою в перекладі Гофштейна.

ПІДГОТОВА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ

Управління вищої школи державних інститутів у педагогічних вищих школах. Та що і куди? По всіх інститутах вражає неписьменність студентів з російської мови. В письмених роботах студенти роблять по 50 помилок, та й в усних відповідях. Взагалі на Україні не можна знайти ні одної педагогічної школи, де добре зналиб російську мову. А тут і в школах вимагають і вимагають: мусить українська населення знати російську мову. А проте майбутні вчителі мало журяться тим, де вчилися йшли, коли жив Ломоносов, і з ким познайомився Лермонтов.

Що ще викопали в княжому Галичі-Крилосі?

Княжий Галич-Крилос, 28. VII. 1938.

Недавно ми писали, що в Княжому Галичі-Крилосі цього року ведуть дальші розкопи на місці митрополичої катедри і на „Золотому Тоці“, де був княжий терем-палата.

На місці Осмомислової катедри дотепер викрито дві північні нави і частинно третю т. е. головну наву. Находяться тут багато тинку з останками фресків, що ними був прикрашений собор. Впадає в очі ціла низка кольорів, що їх ужито до поліхромії. Крім фрагментів фресків знаходиться поважна кількість фрагментів романських і вчасно-готичських різьб у камені. Тут знайдено також багато історичних містечка означити стиль декораций галицької катедри, та час, в якому вона існувала.

На „Золотому Тоці“ цілий ряд нахідок знаходяться з великих княжих городищ вказує на те, що справді тільки тут міг бути княжий терем. Найшлися тут різні привісні печатки, бляхи з кириличними і грецькими написами, різні ажурні ковтки київського виробу, дуже багато фрагментів скляних браслетів імпортованих з Києва, кілька бронзових нагрудних хрестів, кілька срібних, західноєвропей-

ських монет, кусні імпортованої кераміки т. зв. корчаг-амфор на теж імпортоване вино, і багато інших цінних нахідок. Підчас розкопів відкрито теж кілька кухонних і пекарських печей, кілька ям на відпадки та деякі подробиці, що вказують на будовою фортифікаційних об'єктів.

Все це вказує на дуже живі політичні, культурні та торговельні взаємини княжого Галича з культурним Сходом і Заходом.

Щойно тепер по 3-тижневих розкопах показується наскільки шаслива була думка Видлу Товариства Прихильників Культурно-історичного Музею Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові в першій мірі прослідити цілий „Золотий Тік“.

Коли на місці Осмомислової катедри знаходяться монументальні мури собору і кусні фрески та різьб — то на „Золотому Тоці“ знаходиться дуже багато дрібних памяток, що мають велику культурно-історичну вартість.

Починають напливати вже прогульки, головної нашої інтелігенції. Розкопи відвідало теж декілька польських журналістів та німецьких спеціалістів, а в найближчих днях заповів свій приїзд станиславський воевода.

Єгипетський король вибирається до Туреччини.

Єгипетський король Фарук виїде у найближчому місяці до Царгороду, щоб відвідати президента Туреччини.

ПОВОРІТ ТУРЕЦЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Турецький міністр закордонних справ Руш-е Арас, що репрезентував президента на по-

хоронах румунської королеви, виїхав після 2-денного побуту в Сінаї до Анкари.

ЕГИПЕТСЬКА КОРОЛЕВА В БУДАПЕШТІ.

Єгипетська королева-мати приїхала з 4-ма дочками до Будапешту. На дворці повитав їх в ім'я регента його син Микола Горті і представники влади.

Проект федерації між Іраком і Сирією.

У Бейруті відбулась неофіційна нарада вищих представників Іраку й Сирії, що обговорювали проект союзу держави, до якої увійшли Сирія та Ірак. Опісля учасники наради мали звіт представникам Англії, яка мала б не висуває ніякого спротиву проти того об'єднання.

ІРАК І ПАЛЕСТИНА.

Голова парламенту Іраку приїхав до Дамаску на нараду зі сирійськими політиками у спра-

ві палестинського конгресу, що має небавом відбутись у Каїрі.

Небавом приїде до Єрусалиму прем'єр Іраку; мета подорожі невідома.

ЗМІНА КОМАНДАНТА ФРАНЦУСЬКИХ ВІЙСЬК У СИРІЇ ТА НА ЛИВАНІ.

Головний командант французьких військ у Сирії та на Лівані відплив до Франції, бо його замінували членом найвищої військової ради.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Вівторок, 31 (19) липня 1888.

„АСПІРАЦІЇ РУСЬКОГО НАРОДУ“.

„Мадярський орган „Пешті Напльо“ містить на підставі інформації з Харкова статтю про українсько-руський рух у Росії. „Аспірації руського народу“ — сказано в тій статті — який змагає до того, щоб створити самостійну державу з руською народністю на території нинішньої Росії, заслужують на велику увагу Європи і до них зовсім не треба ставитися як до утопії. Українська партія заслуговує на підтримку цілого цивілізованого світа. Еventуальність створення самостійної руської держави треба брати в рахунок у всіх комбінаціях щодо будучини Європи“.

ВЕЛИКА УКРАЇНА.

„Діло“ наводить замітку польського „Пшегльонду“, який пише, що дістав з Лондону відозву зрадженому по німецьки і підписану: „Українські патріоти“. Метою відозви є поленити європейській публіці, як Росія поступала з русинами. Відозва ця очевидно написана для інформації європейського демократизма про силу і значіння руського народу.

У тій відозві мова про руську літературу, наведені в ній уступи з творів Огоновського і Костомарова, а вкінці подано, що русинів-українців є 22,356.232 душ, а саме: під владою Росії 18.000.000, в Галичині 3,516.542, на Буковині 239.690, на Мадяричині 600.000. Дочисливши до цього 3,592.057 білорусів, творить ця відозва великий український народ з числом людності 25,948.289 і протиставить його російському народові, якого число людності подає на 34,389.871.

По думці цієї відозви 26 мільонів русинів-українців можуть створити сильну державу під назвою „Велика Україна“, тому підписані просять всіх людей доброї волі, щоб підтримували цілі русинів і за ними промовляли“.

ВИБОРИ ДО СОЯМУ.

В сільській виборчій окрузі Снятин-Заболотів від українців кандидує о. Кирило Гаморак, священник зі Стечеви, від поляків вірменин Мойса. У сільській виборчій окрузі Рудки-Комарно стає як кандидат Володимир Лушпинський, нотар з Комарна.

БУРСА У ПЕРЕМИШЛІ.

Намісництво затвердило статут товариства: „Бурса ім. св. о. Николія в Перемишлі“, і товариство зараз уконституувалося.

МАНІФЕСТАЦІЇ В БАГДАДІ У СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

У Багдаді відбулись демонстрації в обороні палестинських арабів. Демонстранти домагалися від уряду інтервенції в ім'я солідарності арабських народів.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти“!

огидніший вчинок, той ставав класичним пере-
можцем. Коли між ними повстав гнів, вони ха-
пали за пістолі та рушниці. Стріляли в себе,
у своїх слуг, у своїх урядовців. Це йшло їм так
легенько, як іншим людям злісні слова і за кож-
ним із них ішла ціле життя та невідклична куля,
яку прадід вистрілював у небо.

У цьому бою впаав жертвою їхній графський
маєток.

Четвертим нащадкам не залишилось з нього
нічого, крім чудового чатардського замку і
цей лишився тільки тому, що не було на нього
купця. Він годиня тільки для великих панів.

Два правнуки поселились у ньому. Один
поселився на першій поверсі, другий в призе-
меллі. Той, що мешкав нагорі, викопав молод-
шому братові до його помешкання канал і по-
грожував йому, що втопить його, наче якусь
миш, у брудній воді. Але цей дав зробити собі
комин вгору й викурив старшого брата, наче
лиса з нори.

Або коли вони засіли до карт і одного дня
програв молодший своє право на замок та свою
одежу, що П мав на собі, а старший брат вигнав
його голого з дому; другого дня, позичивши
собі гроші, виграв знову молодший майно стар-
шого брата й вигнав його в сорочці з дому на
сніг.

Доля цих братів вкривалася з дня на день
гумористично-смутиним серпанком. Коли вже їх
ніхто не лякався, коли вже ніхто не гнівався на
них, люди почали сміятись з них.

Це був найгірший удар долі.

Ніколи не народились в тій родині дівчина,
якої даром булаб: любов, спокій — примирний
настрій. Завсіди родились чоловічі нашілки,
завсіди тільки ненависники, борці, убийники...
яке в чотирьох поколіннях.

(Далі буде).

НАВРІКІЯ ІОКАЙ.

Двобій.

В тій хвилині закипіла в юнакові та сама
кров, що стріляла в небо: кров його батька!

Він вирвав від одного гайдука пістоль. Гук-
ня вистріл; батько впав кривавий з крісла...
Чи міг Бог також з пістолета стріляти?...

Після цього страшного вчинку кожний вті-
лює з того місця. Весільні гості, гайдуки, жінка
і свої діти. Душегубець утік до замку і
там сповідався.

Старець був смертельно ранений. Але три
дні мусів ще жити, щоб бачити все, що стало-
ся далі. Він мусів дивитись на те, як державні
урядовці приїхали сюди з озброєними гайду-
ками, щоб знайти убийника; як айнашли його
сповідаючого в дірі в замку. Юнак боронився наче
жовтий. Кинули ним перед очима батька на
землю, завалили його, били його по лицю, заку-
тали йому руки й ноги в кайдани... Чув, як дзвені-
ли ланцюги, коли за волосся тягнули його
по стінах сходів! Як озивались його бо-
лозавки! Плач сина, через якого батько
попав до в'язниці, над котрим, наче над
своєю око сторожів, якого так дуже
любили, щоб його убили! І якого голова
висіла на стіні, зовсім подібна до голови мате-
ряни мисли! — у спальні батька з різних рям
висіли картини: як немовля, як хлопця, як юнака.
Вони всі востанє намалюють його як засудже-
ного в'язня три дні перед страченням ви-
сїм на поземі посміхоніше.
Але й це не було ще досить для старця на
смерть йому.

6

Мусів ще жити, щоб побачив, як третього
дня державний опікун майбутню вдову по його
синові звів з її дітьми до замку, так, начеб за-
мок належав до нього! Закон прийняв ту циганку
за правдиву жінку й той самий закон зробив її
вдовою!

І щойно тоді, коли ця гарна, русава жінка
станула перед смертельним ліжком, тягнучи за
собою довгий, шовковий серпанок та підійма-
ючи на руках свої діти, і дивилася на свій ков-
ток з перлою: тоді він сконав!

За пів року кинули за ним гарну золото-
волосу голову його сина до могили.

...Бог уміє також мечем рубати!

Але не проповідуймо містицизму. Хто про-
тивиться Богові так, як ми віруємо в нього, той
визиває на бій природні стихії, що творять світ.
Той починає бій з літом і зимою, з теплотою
крові і непомилністю чисел, з органічною си-
лою хемії, з публічною опінією, з історією лю-
діки цілого людства, зі всім, що непереможне і
в чому знаходиться божья сила.

Але цим не закінчився той бій із Богом. Ці-
лі століття відігравали його різні дії в сотих
відминах злої долі, ішов двобій негланний у
фантазії, пристрасти та хулі, двобій з усім й
проти всього, що означало спокій, мир, що лю-
ди любили, що було правилом доброї поведін-
ки, або що було законом, писаним хочби в серці
або на пергаменті.

По роках замок дістався до рук дітей ци-
ганки. Вони були близнюки. Їх Батько та їхній
дід були непохитні люди, але не мали ворогів,
з якими моглиб воювати.

Ці брати жили в незгоді й заложили дві
ворожі родини. І кілька членів мали ті родини,
стільки ворогів стояло одних проти одних.

Цей був бій, цей були олімпійські бої за
те, хто зуміє лінше нищити. Хто видумав най-

Сторінка без політики.

ПРИМХИ АМЕРИКАНОК.

В щогорічній літній сезоні американські красуні появилися на пляжах Флориди в „костюмах“ незвичайно оригінальних, що ними здивували навіть дуже вигадливих жінок. Попросту „випалювали“ собі на тілі різні силуети і десени. Це випалювання переводиться майже без болю. Місця призначені на рисунковий візирь прикривається, а решту обнажується. Для цього виготовляють спеціальні шаблони („патрони“), як при малюванні стін, при чому повинні місця темніють від сонячних променів, а прикриті лишаються ясні. Зроблений у той спосіб образ незвичайно ефектний. Найбільш пригожі для такого „випалювання“ прикрас є плечі, бо вони рівні і на них можна помістити

найбільший рисунковий шаблон. Декотрі американки мають уже цілі плечі закриті рисунками. Рисунок до тих шаблонів рисують спеціальні рисувальники-декоратори, які за свою фантазію дістають величезні гонорари. Але сама думка того рода оздоб не нова. Вже в найдавніших часах двірські садівники прикрашували при помочі сонячних променів овочі, які йшли опісля на стіл королів. Садівники наклеювали на незрілі ще овочі від сонячної сторони корони й монограми своїх володарів. Під впливом сонця овочі набирали на непокритих місцях прегарного рожевого коліру, а закриті місця залишалися білозелені. Колишні овочі, а тепер плечі вередливих американок.

З усіх кінців світа.

Офіційна статистика повідомляє, що в 1936 р. 62 американських громадян заплатило податок від доходу вище мільона дол. У порівнянні в 1935 р. число мільонерів в Америці зросло на 21 осіб, але все це мало у порівнянні з роком 1929 коли всіх мільонерів було 513. Найбільше мільонерів є в Нью-Йорку, потім у штаті Пенсильванія.

У спальні англійського короля під час побуту його в Парижі положили кілька книжок, які були власністю і лектурою короля Людовика XIV. Чи англійський король мав час їх переглянути перед сном, про це париська преса не згадує.

Князь Віндсору слухав зі свого яхту радіо-звіт про те, як приймали його брата-короля в Парижі. Пополудне він виїхав до Помпеї, зів обід у Геркуланум і купив усі англійські та французькі часописи, які там були.

У різних містах Америки відкрили тепер безплатні прилюдні курси для безробітних батьків, які можуть навчитися, як поводитися зі здоров'ям своїх дітей. В останніх часах багато дітей умирає через недбайливу опіку в гігії.

В астрономічній французькій обсерваторії на шпиль Піренеїв помістять лампу, що матиме силу 50.000 свічок. Сяяво від неї попливе у простір, щоб поробити експерименти, в якій мірі воно пробиває густоту атмосфери.

Недалеко Ерзерума ціле село переселилося на інше місце, тому, що гора, яка висіла над ним, могла його засипати.

Шведський уряд вибудує корабель увесь з міді, а не зі сталі. Досі в Європі є тільки три такі кораблі.

У Лондоні 15-літній учень Спайсер покінчив самогубством, залишивши записку, що не бажає жити, бо його не хотіли прийняти на добровольця в ніжку армію: ні в англійську, ні в італійську, ні в іспанську, ні в китайську.

Найдовша промова оборонця.

В 1815 р. відбувався у Франції процес проти генерала Траоля. Той процес був тим особливий, що його оборонці виголошували промови перед трибуналом без перерви 5 днів і ночей. Ішло про те, щоб виграти на часі, бо суд засудив генерала на смерть, а його жінка саме поїхала до Парижа, щоб вилізти у короля помилування для чоловіка і ще вернутися на час, заки суд виконає присуд. Адвокати змінювалися що три години, аж врешті виступив знаний правник Берігард, пізніший радник касційного Трибуналу, і почав читати тритомовий твір Ляллі-Толлендала про війну з 1813 р. Знаменитий адвокат не маючи вже темі до промови, мусів чимсь заповнити призначений для нього час на

промову і... читав. Президент трибуналу здивувався і запитав його, що це має значити і нащо він читає той твір. Тоді Берігард відповів холоднокровно:

— Я дам пізніше пояснення по прочитанню того твору.

Одначе судді не могли довше видержати і просили самі адвокатів, щоб їх звільнили бодай на якийсь час від тої оригінальної оборони. Оборонці генерала згодилися на коротку перерву, після якої промовляли далі, аж до хвилини, коли їх повідомлено, що Траоля помилували. Ця оборона була досі найдовша з усіх, у судовій практиці.

Перша смертна кара на електричній кріслі.

Кару смерті на електричній кріслі виконали вперше в 1899 р. в Новім Йорку. Злочинець, що його тоді страчено і в той спосіб імя його перешло до історії, називався Райч. Ось як пише про це одна із англійських газет з того часу: „Американці дуже поспішалися із тою новинкою, хоча умовина, при якій електричний струм спричинює смерть людини, ще докладно невідомі. Кілька телят і одного коня вбито для досконалих з бажаним успіхом і товариство судової

медицини видало навіть приписи як переводити кару смерті при помочі електрики. Треба ужити змінного струму електромоторичної сили 1.000—1.500 вольт, який змінює свій напрям щонайменше 300 разів на секунду. На даний знак струм переходить через голову. Райч скінчив життя в одній хвилині, наче ражений громом. Час від хвилини, коли засуджений сів на крісло, аж до хвилини його смерті, тягнувся 15 секунд“.

РОЗШУКИ ЗОЛОТА.

В 1937 році на французьких колоніях добули 7 тон жовтого металю, тоді, коли в тому світі видобули в тому самому році 13 тон золота. Золото знаходиться і добувається в західній Африці і в французькій Гвіані. Того року французький міністр колоній дістав від парламенту 100 мільонів франків кредиту, щоб уможливити розшуки діяльності товариства, що має золото, що його видобули на колоніях. 7 мільонів франків вартості, тимчасом торговельний дефіцит Франції дійшов до 15 мільярдів франків. Коли видобули ще більше золота на колоніях, тоді то золото моглоб покрити той великий дефіцит. В останніх часах удосконалення техніки, побільшили число шукачів золота в Африці, так, що Франція студіюється, що разом вдасться багато більше видобути золота. Покищо в ряді добувачів золота перше місце займає Англія. Вона з полудневої Унії, Америки, Канади і Родези одержує 56% усього того золота на світі. Друге місце займає США (14%), третє Америка (13%).

РОЗКОПИ У ТРОІ.

До Царгороду прибула в останньому археологічна місія з Кеймбридж. Та місія має намір звидіти викопалини на тому місці, де стояла Троя, недалеко Дарданелів. В тому місці йоні працює вже від кількох літ американська експедиція під проводом проф. Блегева. Як дає преса, щогорічні праці тої експедиції мають бути вже останніми, бо район Трої належить до воєнної смуги проливу Дарданелів.

БАНДИТ ІЗ ТРОЯНДАМИ.

Кілька місяців шукала американська місія за бандитом, який у Вашингтоні дукав чорно крав самоцвіти по багатих домах, вимірюючи по собі на пам'ятку червону троянду. Її назвали „трояндовим бандитом“. Після кількох крадіжок у Вашингтоні, він переїхав до Нью-Орлеана, де й діяльність „діяльність“ до Нью-Орлеана, але там йому поведось. Бандит має 18 років і не зміг пояснити, чому він завжди залишав по собі троянди. Мільонерки не давали себе потішити троянкою, коли пропадали їх брильянти.

КОЛИ „МУЖЕСЬКІ ПРАЧКИ“ СТРАЙКУЮТЬ.

Недавно в Делі вибухнув незвичайний страйк. Всі пральні застрайкували. Головною причиною страйку, як звичайно, була низька платня робітників пральні. В Делі жінки не перуть білля, тільки мужичини. Всі „мужеські прачки“ використали великі сили саме тоді прийшли. Мешканці примушували змінити білля по кілька разів денно. Страйк не закінчився, але можна сподіватися, що він кінчиться він у користь страйкарів, бо страйкують далі.

ВЕСЕЛЕ

ЗРОЗУМІЛА.

— Уяви собі, що мій наречений називає мене восьмим чудом світа!

— Це дуже гарний комплімент! А що ти йому відповіла?

— Я відповіла йому, що як здибав якийсьнебудь чудом з тих інших сімх, то й очі видряпаю!

З НАРОДНОЇ ШКОЛИ.

— Якжеж, Івасю, твій новий учитель?

— Добрий, але нічого йому не можна сказати. Вчора він сказав, що 6 і 2 є 8, а сьогодні що 4 і 4 також 8.

ОБОРОНА.

— Обвинувачений має слово. Що він скаже у своїй обороні?

— Я просив би панів суддів узяти мій молодий вік мого адвоката.

ВИМОВА.

Підчас гостини англійської пари в Парижі при якійсь нагоді публіка витала теж слухачем президента Лебрена. Один англійець, що стояв біля входу, кричав:

— Нехай живе Любе!

— Алеж пане — звернувся до нього француз — президент Любе вже давно не живий. Наш теперішній президент називається Лавуа.

— Я це сам знаю, але прізвище Любе ні важко вимовляти, а Любе — легко!

Батьки і діти під прапор „Посланець“.

В коштах нашіпарту, дороза, мешканця й повного утримання воступу місечинний побути:

В Берліні	зол. 681.—
у Віні	зол. 672.—
в Міляно	зол. 825.—
в Паріжі	зол. 777.—

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ НА КОРИСНЕ ПЕРЕВЕРЕННЯ ВІДПУСТКИ ЗА КОРДОНОМ РАДИТЬ

Пром-банк

Львів, Гродзіцких 1. І. п.

Тел. 292-15 і 290-18.

Стан садкової справи

в станиціславівському і товмачькому повіті.

Цього року акцію за організацією дитячих садків розвів Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ дуже широко. Доложено всіх зусиль, щоб ця акція випала якнайкраще та щоб коєсті задоволені потреби українського населення на полі дошкільного виховання.

Вже в лютім та березні Рада Повітового Союзу Кр. Р. III. скликувала старшину кружків з округи на наради в справі організації дитячих садків. Крім цього відбуто цілу низку таких нарад у поодиноких районах, як Тисьмениця, Отинія, Богородчани та Товмач. Відбуто десятки анкет в поодиноких селах, призначених виключно садковій справі. Таких анкет було 52.

Цього року вперше зорганізовано провідницю в окрему секцію, що в скорому часі об'єднала доволі поважне число осіб, потрібних до обслуговування дитячих садків у доволі великій округі. Для невиконаних провідниць заходом та коштом Ради влаштовано одномісячний курс, який покінчило з великим успіхом 17 провідниць. Розведено широку пропаганду за організацією спільного харчування в поодиноких селах. Кілька кружків згодилися вести спільну кухню й поробило до цього підготовку. Підружжано нові відповідні домівки для дитячих садків, що далеко більше відповідали ніж до тепер читальніні салі.

Рада ПСКР Р. III. та старшина поодиноких кружків Р. III. вложили справді багато праці в підготовку цієї акції, щоб створити дітям відповідну атмосферу для їх фізичного й духового розвитку. З Ради цими підготовчими працями кермував дир. Никифор Даниш.

Після цієї підготовки внесено до станиціславівського староства в дніх від 20. до 27. квітня 25 подань за дозволом вести дитячі садки, а до товмачького 9 подань. Щойно 8-го червня станиціславівське староство полагодило частину подань, решту полагодило 14-го червня. Товмачьке староство дало конкретну відповідь лише 7. VII. В Станиціславівщині дозволено 10 садків, а заборонено 15, в Товмаччині дозволено 4, а заборонено 8.

У станиціславівському повіті заборонили вести садки в таких селах:

1) На передмісті Станиціслава, Бельведер, заборонено вести дитячий садок, мовляв, невідповідний льокаль та провідниця п. Ольга Лавинович. В тому льокалі вели тричі дитячий садок з великим успіхом і то за згодою місцевого староства, а цього року льокаль став непридатний, бо близько зорганізовано відповідний ТШЛ. Провідниця не відповідає вимогам, передбаченим для провідниць дитячих садків, хоч має покінчену гімназію та курс для провідниць дитячих садків, але псеводінич-а закінчених польських півкольніх вповні невідповідно хоч мають ледви 7 клас народної школи та курс для „псеводіничек“.

2) Кружок Р. III. в Богородчанах Старих планував цього року зорганізувати три садки в своїй громаді, але невідповідні льокалі та непридатні провідниці знову були причиною, що не дістали дозволу. Слід звернути увагу, що в тих льокалях ведено кілька літ дитячий садок за згодою староства й усе було добре, як цього року льокаль нраз „попсувся“. Провідниця в наших умовинах мають повні кваліфікації, бо хто більше надається до ведення дитячого садка, як не абсолютні учительські семінарії та курсів для провідниць дитячих садків та провідниці з кількарітною практикою. До цього села призначено на провідницю п. Розалію й Мирославу Яворських та Ольгу Онуфрею. Всі вони мають скінчену учительську семінарію та курси для провідниць дитячих садків, а п-ни Розалія Яворська та Ольга Онуфрей мають дволітню практику як провідниці.

3) Кружок Р. III. в Угринові Горішнім не міг вести дитячого садка, бо „невідповідний“ льокаль. Для садка призначено обширний садок з підлогою, чисто вибіляний та з галявою на великий майдан біля домівок. Цього селі ПСКР. Р. III. хотів вести до-

живлювання вбогої дітвори своїм коштом, бо в березні майже ціле село погоріло й ця підмога для села була дуже на часі. Але це зовсім не переконало пана староства й „невідповідний“ льокаль заважив на долі української дітвори.

Натомість ТШЛ веде свою півкольнію й заманює туди українських дітей кавою та хлібом. Багато дітей ловиться на цей гачок.

4) Кружок Р. III. в Крехівцях не дістав дозволу на ведення дитячого садка, бо знов невідповідний льокаль, хоч у ньому кілька літ ведено садок. Кружок вишукав іншу домівку, більш придатну й зголосив її у старостві, але досі староство нічого не відповідає та не перевірює придатності цієї домівки, хоч від дня зголошеної зміни минає 5 тижнів. Зате в селі веде свою півкольнію ТШЛ, але для українських дітей.

5) В Микитинцях не дозволили вести садка, бо льокаль не відповідає санітарним вимогам, хоч у тому льокалі міститься школа і шкільний інспектор не каже звідтиль її забрати. Пропонована провідниця не відповідає вимогам приписів, хоч має покінчену учительську семінарію і два курси для провідниць дитячих садків і вела два роки дитячий садок за згодою того самого староства. Провідниця за той час не була судово ані адміністративно карана, в політичній роботі незаангажована. Всеж пан Іванна Лапук не надається на провідницю дитячого садка. Зрештою, в селі є півкольні ТШЛ. Старшина кружка внесла відклик до воєводства, і крім цього голова був особисто у воєвідстві питатися, чому властиво їм заборонили вести садок, то дотичний референт відповів, що треба належати до „Молодй Вси“, а тоді не буде ніяких труднощів у видачі дозволу на садок.

6) В Радчі заборонили вести садок, бо льокаль невідповідний, хоч у цьому льокалі ведено два роки садок, а цього року староство признало його невідповідним, хоч ніяка комісія не перевіряла його придатності.

7) В Підпечарах не дозволили вести дитячого садка, бо не відповідає льокаль та провідниця п. Ольга Гавадзин. В цьому льокалі міститься школа, а провідниця вела вже садок минулого року в тому самому повіті за згодою цього самого староства.

8) В Іванківці не дозволили вести садка, бо не відповідає провідниця п. Анна Дівиш та льокаль, де мав міститись садок, не відповідає санітарним вимогам. У цьому льокалі був три роки дитячий садок, а провідниця має негірші кваліфікації від інших провідниць.

9) У Викторові не дозволили відкрити й вести дитячий садок, бо не відповідає льокаль та провідниця п. Марія Короньська, б. учителька державної народної школи. Льокаль був придатний кілька літ, а провідниця була учителькою державної народної школи і два роки вела дитячі садки так, що в наших умовах має найвищі кваліфікації.

10) В Забережжі не відповідає льокаль і пропованована провідниця. Кружок змінив льокаль та провідницю, але староство й досі цієї зміни не приняло до відома.

11) В Ямниці льокаль, що був придатний 5 літ, цього року нраз став непридатним, а провідниця, що 5 літ вела садок у Ямниці, цього року не має відповідних кваліфікацій. Ця провідниця п. Марія Вольфінгер має скінчену гімназію та два курси для провідниць дитячих садків і, як вище згадано, п'ять літ практики.

12) В Угринові не відповідає льокаль і провідниця п. Осипа Федів, абсолютна учительської семінарії та курсів для провідниць дитячих садків. Вела дитячий садок 2 роки в цьому самому повіті за згодою цього самого староства.

13) В Угринові Долішнім не дозволили вести дитячого садка, бо невідповідний льокаль та провідниця п. Євгенія Пясецька. В селі веде півкольнію ТШЛ.

14) На подільня кружка Р. III. в Боднаріві досі нема ніякої відповіді, хоч від внесення подання з поправками минуло 6 тижнів. Віри-

мо, що на це подання староство зовсім не відповість.

Крім цього заборонено вести дитячі садки пп. Анастасії Смерчинській, абсолютній семінарії, Євгенії Павлюківній, абсолютній семінарії та б. учительці, Степанії Онуфреївній, абсолютній учительської семінарії та Дарії Малаяківній, абсолютній малолітній гімназії та курсу для провідниць дитячих садків.

З широкої акції, з великих плянів не лишилося майже ніщо, бо всього 10 дозволів, а 15 заборон.

Староство виставляло заборони на однакових друках, здається для цього згоріли приготування, де в порожніх рубриках вписували імя та прізвище провідниці та аргументацію заборони, що в усіх випадках була однакова: „поневаж пропованована псеводіничка не одповида вимогам псевідзанням для псеводіничек для огрудкуф дзеденних ораз льокаль не одповида пшенісом санітарним“.

В товмачькім повіті заборонено вести дитячі садки в 8-ох громадах. Дві громади дістали відповідь на письмі, а одна дозвіл. Заборони мотивується тими самими аргументами: „льокаль і псеводіничка“.

На цілім терені діяння ПСКР. Р. III. ведеться 11 садків, де в 1935-36 було 34, а в р. 1936-37 — 21.

ТУТКА
КАЛИНА

(ДОПИС З ПЕРЕМИЩИНІ.)

Від 8-ми літ члени дутої оркестри читальні „Просвіти“ Перемишль-Середмістя носили під час своїх оркестральних виступів гранатові шапки з жовтими впускками, подібні до т. зв. „мазепинок“. Ношення цих шапок членами оркестри, і то виключно підчас виступів, за тих кілька літ увійшло в звичку. В тих шапках оркестра виступала не тільки в Перемишлі й повіті, але й у сусідніх повітах. Аж нараз, по 8-ох роках, колись це не подобалося. Зараз по дні 19. ц. м., після походу на т. зв. „ликулицький цвинтар“, почали тягати членів оркестри по комісаріатах та випитувати, „ж, звідки, хто, куди“ і т. д. У висліді більшість членів оркестри дістали на дніх адміністраційні карі у висоті 15 зол. за те, що „неправне носілі чаткі мазепінок“. Цікава тут ще одна справа: всі ці карні накази хтось поправив, колись видалося, що для бідного ремісничого термінатора чи навіть челядника за мала кара 5 зол., тож поправив на 15 зол.

В дні 26. ц. м. почтарі розносили по Перемишлі й повіті інші карні накази. А саме: перемишльська повітова адміністраційна влада потягнула до відповідальності членів хорів, що брали участь у походах на ликулицький цвинтар 19. ц. м. і тих з початку тагали і таксамо випитували. І всі хористи заявили, що вони співаали „Боже Великий“ (в дещо змодифікованому тексті), то кількох співаків-хористів покарано гривною у висоті 30 зол. за те, що молитвою „Боже Великий“ „в мейсцу публічним демонстраційне оказали нехенсь для Пилипства польського“.

Всі покарані вносять спротиви.

ЯПОНИЦІ ЗДОБУЛИ ТАЙСУ.

Японські війська обсадили місто Тайсу, віддалене на 80 км. від Нанкінгу.

Японські летуни кілька разів бомбардували китайські частини, що відступали з Кюанкіну на Ганчан.

Один за всіх і всі за одного.

ЧИЖИКІВ НАЙКРАЩИЙ ЗРАЗОК ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ.
НЕСЕМО ВАМ ВІНОК...

Вчора, тобто в четвер, Чижикив був свідком справді дуже відрядного прояву громадянської солідарності. Громадяни спільними силами вижали збіжжя Касперських, що впади жертвою бандитського нападу й не можуть самі працювати, і вчора принесли вінок старій матері Касперських, що не тільки пережила жорстоку ніч з 17-го на 18-го липня, але тепер ще залишилася на гарячий час життя безпомічною, бо її сини і невістка лікуються.

Громадяни несли вінок з традиційними побажаннями матері Касперській. Не треба додавати, що це була дуже зворушлива хвилина, коли жінці бажали матері, щоб вона та її діти якнайшвидше прийшли до здоров'я.

ПОГРОЗИ.

Та все-ж тривога, що нависла над Чижикивом, не проходить. На паркані Андрія Пухальського причіпив хтось картку з такою погрозою у польській мові: „Пане Пухальський, якщо ви до 14-ти днів не вернете до того, чим ви були, то чекає вас таке весілля, як Касперських“. Андрій Пухальський, один з тих, що перейшли на греко-католицький обряд.

На цій самій картці було ще й письмо з погрозами до колишньої голови кружка „Союзу Українок“ в Чижикові, Розалії Гнатинин.

Не диво, що громадяни Чижикова у постійній тривозі, що котроїнебудь ночі когось іншого може стрінути те саме, що стрінуло родину Касперських. Але гадаємо, що компетентні чинники займуться тими письмевими погрозами.

ГРОМАДСЬКА КРИНИЦЯ.

Ми вже писали про те, що громада Чижикив мусіла відступити площу під „Дом Людовин“. Приїздило вже кілька комісій, що ту площу раз-у-раз вимірюють. Останнім разом якась комісія так виміряла ту площу, що захопила до неї і громадську криницю та станула на становищі, що її прийдеться засипати. Ясно, що громадяни, які з цієї криниці користали, заперечували проти цього. І за цей протест їх притягають тепер до відповідальності.

НА ДОПОМОГУ РОДИНІ КАСПЕРСЬКИХ.

На допомогу жертвам бандитського нападу в Чижикові зложили в Адміністрації „Діла“ дещо: Володимир Тарновецький, Львів, 2 зол., Константина Малицька, Львів, 5 зол., С. Берковська, Львів, 10 зол., Невідома, Львів, 5 зол., Михайло Таранько, Львів, 5 зол. і кличе Всеч. о. мітрата Базюка, проф. Михайла Осінчука і д-ра Романа Осінчука з Черча.

— о —

Надзвичайна сесія сойму і сенату скінчилася.

Президент Польщі замкнув надзвичайну сесію сойму і сенату розпорядком з днем 28. ц. м. Згаданий розпорядок доручив у четвер ди-

ректор правного бюро у президії ради міністрів В. Пачоський маршалам сойму і сенату.

— о —

Нагінка на членів київського уряду.

На минулій сесії найвищої ради УССР гостро критикували наркома освіти Хоменка, нар-

кома комунальної господарки Задорожного і наркома здоров'я Овсєенка.

— о —

Фінсько-совітський конфлікт.

Большевики спинили плавбу фінляндських кораблів по Неві між Фінським заливом і озером Ладогою, дарма, що погодилися на неї у договорі, заключеному в 1927. р. в Тарту. Фін-

ляндський уряд рішив нергійно інтервенювати, тим більше, що большевицький крок наражує на безробіття коло 4.000 фінляндських моряків.

ПОРОЗУМІННЯ У СПРАВІ ВОЄННИХ ДОВГІВ?

„Нюз Кронікл“ подає поголоску, що поїздка американського міністра скарбу Морґентава поведе до порозуміння у справі воєнних довгів. Прем. Чемберлен запросив мін. Морґентава до Лондону — він звернувся до през. Рузвельта з запитом, чи прийняти запитання.

— о —

НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ МЕКСИКАНСЬКОГО НАФТОВОГО ПРОМИСЛУ І ГОЛЯНДІЯ.

Голяндський шарже д'афер передав мексиканському урядові меморіал, в якому зясовано голандське становище у справі націоналізації мексиканського нафтового промислу, що торкнулося і голандських інтересів. У цій справі мексиканський віцеміністр закорд. справ вибирається до Європи.

— о —

БРАЗИЛІЙСЬКІ ІНТЕГРАЛІСТИ ПЕРЕД СУДОМ.

Поліційна влада обвинувачує перед міжстейтовим трибуналом безпеки б. провідника інтегралістів Плінія Сальґада і б. губернатора Флорес да Куна, що вони були головними організаторами пучу 11. травня ц. р.

— о —

ПОЖЕЖА У ПАЛАТІ ГІТЛЕРА?

У пресі появилася вістка, що у канцлерській палаті в Берліні при Вільгельмштрассе вибухла пожежа. 11-ох робітників арештовано як підозрілих у підпалі.

ПЕРЕД НАДЗВИЧАЙНОЮ СЕСІЄЮ НАЙВИЩОЇ РАДИ СССР.

На 10. серпня скликано найвищу раду СССР на надзвичайну сесію; це перше надзвичайна сесія, відколи існує СССР. Як твердять у поінформованих колах, сесію скликано у зв'язку з положенням на Далекому Сході, — вона мабуть буде становити велику демонстрацію проти Японії та протикомуністичного пакту.

до Журавна Семена Марчука, і Кулика Івана у Старому Селі Попадика Петра і Осипа Сайка у Володимирцях Осипа Іваника і Пилипа Тибіку. Поліція переводить ревізії й арештування далі.

— Ревізії. Зі Станиславова пишуть нам: Минулого тижня перевела поліція ревізію в селянина Василя Стаситюка. Не зважаючи на те, що заданого селянина не було в хаті, поліція вдовилася присутністю малої дівчини і перевела основну ревізію, але нічого не найшла, і нічого не забрала. За чим поліція шукала не відомо.

— Спєка і злива з дощем. Від кількох днів давалася у знаки населенню Польщі страшенна спека під впливом сухого повітря, що наплавало з Скандинавії і північного СССР. У Москві температура дійшла до 35 ступнів Цельсія, у Варшаві доходило до 45 ступнів Цельсія, а сонні. Сильна спека панувала теж у Львові до четверга, 28. ц. м., коли то над Львовом та околицями перейшла злива буря з градом та сніжками. На Филипівці гримав три антиени, і град повибивав вікна. В п'ятницю спека далі давала в знаки мешканцям Львова.

— Чи прийде обнижжя цін бавовняних виробів? У зв'язку з обнижжю цін бавовняної прядки від 28. ц. м. сподіються обнижжя цін бавовняних виробів. У найближчих днях відбудуться вибори нової управи союзу продуцентів бавовняної прядки тому, що теперішня управа поділася до димісії по обнижжю цін прядки.

— Польський ксьондз не хоче сповідати білорусина. Польська преса пише: В Жодзіському вилайському повіту, де живуть самі білоруси, парохом є польський священник. До цього ж Яна Яськевича зайшов сповідатися білорусин-католик Антін Гришкевич з с. Паніжани і просив сповідатися по білоруски. Тоді ксьондз зажадав від нього, щоб сповідався по польськи. Коли Гришкевич заявив, що по польськи не може, ксьондз крикнув: „То ідзь сповідаць ся по білоруски до ксєндза бялоруса“ — і зі злістю покинув сповідальницю. Такі то речі діються тепер на Білоруси.

— Страшний зріст залізничних катастроф у Польщі. З оголошених статистичних даних виходить, що 1937 р. було в Польщі 1.523 залізничні катастрофи. Це найбільше число залізничних катастроф в останніх сімох роках від 1390 р., коли то трапилось 1.248 катастроф. За загального числа 1.523 катастроф було 312 падків на залізничних переїздах, 113 випадків вискоченням поїздів з рейок, 99 зударів і 18 інших залізничних випадків. У цих катастрофах загинуло 497 осіб, з того 125 залізничних працівників, 37 подорожніх і 335 інших осіб. Ранених було 765 осіб, з того 394 залізничних працівників і 150 подорожніх.

— Нові трамваї та автобуси у Львові. Управа м. Львова рішила, щоб дирекція міських трамваїв приступила до будови великої возниці до поміщення нових трамваїв. У найближчому до 30 нових трамваїв заступлять старі трамваї, першу чергу ті, що курсують на лінії Янівська роґачка і Личаківський цвинтар. Далі м. управа уруховись чотири нові автобуси, які наладнати комунікацію з найдалі віддаленими кінцями міста і середмістям. Управа трамваїв переведе таку пробу на відтинку: Новий Личаківський Персенківка—Власна Стріха і середмістя.

— Львівська хроніка. В четвер 28. ц. м. у Львові помер нагло на удар серця суддя окружного суду у Львові В. Канецький, який в останній часі був предсідником у багатьох процесів. У п'ятницю передполуднем сколила з вікна будинку при вул. Гетьманській ч. 22. з третього поверху молода, пристійна жінка, яку віднесли кареткою у важкому стані до шпиталю. Поки не вдалось устійнити прізвища цієї жінки. — На вул. Краківській самохід наїхав на 5-літнього хлопчика В. Підфігурного і зранив його в животі. — Ще 26. ц. м. вийшла з дому 38-літньої умово хора учителька Феліція Дракус і не повернулася додому.

— Краєва хроніка. Дня 28. ц. м. передполуднем в Коломиї у ткальні Загєра, артилерійське строїно розірвало 13-літнього хлопця П. Лєшка 7-ої класи вселюдної школи. Хлопця привезли до лікарні, але він помер. Хлопця привезли до фабрики Строїно вживали робітники довгий час як труп до придержування прилива. — Дня 27-го ц. м. до полудні кинувся під поїзд у Тернополі 20-літній С. Пфеффер, адвокатський конципієнт з м. поля. Поїзд відтяв Пфефферові обидві ноги. У важкому стані відвезли Пфеффера до шпиталю, де він від удару крові помер. Причини самогубства невідома.

— Хвиля пожеж. У Гарасиміві пожежа знищила 13 господарств. Пожежні сторони з великою кількістю сія гасили вогонь до пізнього вечора. Пожежу спричинили діти, які залишилися в опіки. — В Петливіцях Нових пожежа знищила дім Е. Домбського, що його підпала-

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ОБМЕЖИВ АВТОНОМІЮ УНІВЕРСИТЕТІВ.

Японський міністр освіти Аракі підписав декрет, на основі якого ректорів і деканів університетів не будуть вибирати, лиш іменувати. Про те повідомив він на окремій конференції всіх ректорів.

НОВИНКИ.

— В 73-ті роковини уродин Митрополита Шептицького відправив о. прал. Л. Куницький співану Службу Божу в п'ятницю 29. ц. м. в год. 9-й рано в каплиці на подвір'ї св. Юра. Співав гарно хор дяків святоюрської бурси. Незважаючи на вакаційний час і будний день народу було багато. По богослуженні хор відспівав многоліття Митрополитові.

— „Свобода“ ч. 29. вже вийшло з друку. На 20-ти сторінках друку міститься воно всі матеріали щодо останніх церковних подій на північно-західних землях. Зокрема міститься воно три інтерв'ю у справі положення православної церкви і ревіндикації так зв. поуніятських церковних маєтків; відповідь міністра внутрішніх справ у справі Гриньок і соймові промови в тих справах виголошені в часі цієї надзвичайної парламентарної сесії сенатором Луцьким і послом Бараном. Це побільшене число висилаємо тільки передплатникам. Хтож зпоза них бажав би мати всі ці матеріали, нехай звернеться до адміністрації „Свободи“, Львів, Підвалля ч. 7/III. з замовленням на це число, при чому нехай до замовлення долучить 50 сотиків у почтових марках. — Адміністрація „Свободи“.

— Ревізії й арештування в Журавні. В четвер 28. ц. м. в год. 6-й ранком поліція прийшла до Р. М. в Журавні і по переведенні ревізії в дир. Степана Федака арештувала його разом з молодшим практикантом Василем Кундою та відставила на станицю поліції. Одночасно поліція перевела в тій самій годині ревізії й арештування в селах: Монастирці, Старе Село і Володимирці. В Монастирці арештувала і відставила

Спорт.

Син — ТШЛ. Відшліхаті змагання за хід до Одр. Ліги між цими дружинами відбуються в неділю 31. п. м. на трасі Погона. Початок в год. 11. переможцем.

Зоря — Стшелец (Перемішани). Змагання цих дружин за хід до Б-миса відбуються на трасі Сокода Батяка в неділю 31. липня в год. 2.30 пополудні, а не — як вчора у нас писали — в год. 5-й. Звітка години змагання спричинена проханням Стшелеца, що має повернутися до Перемішани в год. 6-й.

Україна — Погона у боксі. Восьмером стріча репрезентативних вісників України і Погона відбуються

в неділю 31. п. м. на площі Погона. Початок в год. 3.00 пополудні.

УКРАЇНА — СТІЛА (Жовнів). товариські змагання в кожному матчі між цими дружинами відбуються в неділю 31. п. м. у Жовніві.

Наколесницький біг на трасі Львів-Миколаїв-Львів (70 км.) для наліценційованих, а також змагання усіх львівських клубів, відбуються в неділю 31. п. м.

С. Т. Україна звернулася до кількох члених клубів Державної Ліги з проханнями розіграти 14. і 15. серії товариських футбольних змагання у Львові. Тому, що АКС не дав доброї відповіді, Україна акцентувала на агадані ліні і дружини Кракові.

УСК (Ст. Самбір) — Запорожець (Нижановичі) 4:1. Товариські змагання, розіграні в Старому Самборі, вирішили господарі у свою користь після рівноборної гри. В І. половині переважали гості, а в II-й господарі.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НА СПІДІ. Журнал молоді. Рік III. Ч. 7-8. Львів, серпень 1938. Львів.

МІСІОНАР Пресового Ісусового Серія. Рік III. Ч. 8. Серпень 1938. Жовнів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Субота 30. 7. год. год. 4. попол. „Львів“. Год. 8. веч. „Роман із скарбоним урядом“.
Неділя 31. 7. год. 4. попол. „Мусини буті моє“. Год. 8. веч. „Роман із скарбоним урядом“.
Понеділок, 1. 8. год. 8. веч. „Львів“.

Театр Рівноборностей:

Від понеділка 11. 7. вечиний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

МИКУЛИЧИН:

30 VII. Гетьман Полуботок.

ВОРОХТА:

1 VIII. Мати найвища.

2 VIII. Чесна Сузанна.

АНТИКВАРСЬКИЙ ЯРМАРОК

місячний, містить безплатно оголошення тих, що хочуть продати чи купити книжки, часописи, ювілії та літературні речі, а також виставки в усіх мовках. Ціна виставки в видавничій ціні 1 злот., у продажні 2 злот.

ВИДАВНИЦТВО В. МАГУН,

1573 Станіславів, Йосифата 4. 1-4

К І Н А.

АДРІЯ: „Дорога до слави“; „Північ клече“.

АЛЮМБ: „Аларм у Неїлі“.

АТЛАНТИК: „Острів засудження“.

БАЛТИК: „Почалося у полі“, „Двоє в юрті“.

ВАНДА: „Прометей заглад“, „Паня-ліс в Монте Карло“.

ГРАЖДИНА: „Не забудь про мене“, „Белла Донна“.

ЕВРОПА: „Комбатанти“.

КАСІНО: „Королівський свічник“.

КОПЕРНИК: „Останній акт пієти“; „Міліонер на тиждень“; Моті: Шмеліг — Люї.

МАРУСЕНЬКА: Нечинне з припинення реконструкції.

МЕТРО: „Не довіряй мужина“, „Виправ на Монго“.

МІРАЖ: „Благословенна земля“.

МУЗА: „Грішний Білз“ (в Волесом Бірі).

ПАЛІАС: „Банковий дім і С-ка“.

РАК: „Лявине“.

РАЙ: „Сам на сам“ і „Пят і Патимон у рай“.

РІВНОБОРНОСТІ: „Світ говорить про нас“.

РОКСИ: „Будеш усе моє“ і додатки.

СВІТ: „Лінійка ч. 13“, „Тайний план Р. 8“.

СТІЛЕВЕ: „Моє великий віні“, ревія: „Щось таке“.

ТОН: „Тіні Париза“, „Каворни на грині“.

УТІХА: „Орібіа торпеда“ і ревія.

ХІМЕРА: „Діа в далекій пієті“.

ФОТОПЛАСТИНОК:

(ад. Маріявська)

„Лорд“ — місто чудес“.

„Святоїд“ (Пасам Гавсман ч. 7):

„Голландія“.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 30. липня 1938.

6.45 Рухавка, 7.00 Рад. вечиний, 7.15 Рад. муз., 8.00 Рад. вечиний, 11.57 Сигнал часу, 12.00 Попул. анд., 14.00 Легка муз. з пл., 14.15 Висава, орх., 15.00 Бірда, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Застр. прогр., 15.15 Мої закарші, пов., 15.30 „Музика“ Реймонта, IV ч. Літо, фрагм. з муз., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Розр. концерт, орх., 16.45 Царство слів, феєз. 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Львівська програма, 17.25 Музика з пл., 17.30 Попул. муз., орх., 17.55 Галло увага, 18.00 Піви на старт, гутірка, 18.10 Пісні Верді, 18.30 Форт. і ансамбл, 19.00 Волинська аудіція, 19.20 Анд. гутірка, 19.30 Розр. конц. нар. кап., 20.45 Веч. вечиний, 20.55 Анд. гутірка, 21.00 Техн. окрипка, 21.10 Розр. конц. орх., 21.50 Сп. вістки, 22.00 Лок. спорт. вістк., 22.05 Веч. концерт базань, 23.00 Вест. вістки вечір. вечиний і метеор. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 30. липня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. муз., 20.10 Вечір. конц., 23.30 24.00 Легка й танк. муз., БІЛГОРОД 20.00 Нар. муз., 21.00 Орх., 22.15 Нар. пісні, 23.00 Росій. романс, 23.30 Танк. муз., БУДАПЕШТ 17.00 Робітничий хор, 18.20 Джек. муз., 19.30 20.00 Нар. пісні і цитан. орх., 21.55, 22.00 Лег. муз., 23.10 Танк. муз., ВІДЕНЬ 12.00, 13.15, 18.00 Розр. конц., 23.30 Лег. й танк. муз., ДОУЧЛЯНДЕНДЕР 18.00 Весела муз., 20.10 Вечір. концерт, КОПІНЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛІНО 17.15 Танк. муз., 19.30 Лег. муз., 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Симф. концерт, 22.30 Пісні й розр. муз., 23.55, 24.00 Танк. муз.; МІНХЕН 18.10 Пісні й танк. муз., 20.10 Вес. веч., 23.20 Танк. муз., ПРАГА 12.45 Попул. конц., 18.20 Танк. муз., 19.20, 20.00 На вечір, 18.20 Танк. муз., 19.20, 20.00 „На

БІРЖА.

Львів 29 липня 1938

Гроші.

Купно-продаж: Бельска безс. 90-12, 89-65, Долари американські 5.30-50, 5-28-01 Долари канад. 5.37-50—5.25-01, Флорени гол. 252-69—250-95, Франки фр. 147-14-64, Франки швейцарські 122-00—121-20 Фунти англ. 26-20—26-04, Гуальдени швейц. 100-25—99-75, Корони ч. 15-45—15-00 Кор. дан. 117-05—116-25 Кор. норв. 131-63—130-65, Корони шв. 135-14—134-15 Ліри італ. 23-45—22-80, Марки фінлянд. 11-57—11-30, Марки нім. 78-00—72-00, Ієль Авіа 26-15—25-90, Марки швейц. 98-00—95-00

Анци.
Банк Польський 125-00 Цукор, 3071 Вугіль 32-50, Лізопол 93-50, Машини 14-75, Островець 62-00, Стараховичі, 39-25 Габербурш 48-75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 67-50, 67-38, 1 і пів. 1 см. 83-00, серія немот. 3 проц. 194. Тел. 82-38 серія немот. 5. конверс. 70-00 проц. дод. 32-13 і консол. 67-25
Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 29. липня 1938.

1 кг. масла десерт. бланк без оп. 2-81 мот. 1 кг. масла бочков. анд. в опак. 2-90 мот. молоко 15—16 мот. лани (коп.) 3-45 мот. Тенденція на масло знизкова на мотів здержана на ціни слаба.

КУПО — ПРОДАЖ

МАШИНА до писання Сміт-Брос, 36 м. українська, олівий. Буца, Романівська 1. Тел. 113-55. 1897-24

БІЛЬШУ кількість галатер-коштівну, центр повітового міста, в притім зніжку зараз продаж. Зголошення „До до“ під „5.000“. 1896-24

22 ПАРИ висоортованих футбольних м'ячів до продажі. Зголошення в господаря С. Т. „Україна“ п. Львів. Верхівки „Піаст“, ул. Горюхана 15. 1896-24

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО інженіра хемії. Підприємство зголошення до „Діла“ під „Заря“. 1896-24

МЕШКАННЯ

КІМНАТА до зняття, хід в кімні сходової, перший поверх приват. Лів. Люблинської 11. 1896-24

РІЖНІ

ВАСИЛЬ КУЗЬМАН, емер. упр. шк. в Ходороні уполномоч. документ. „Литература українська“ з дня 27. II. 1935. 15.545, wydana przez Izbę Skarbową w Lwowie — ліній випадено 23. червня 1935-36

ВЗУТТЯ посереброве продати ТІЛЬКІ І ДНІВ вже від 4.80 злот., магазин шити Я. ШТРАССЕР (передатко Крива), Галицька 15 (підвірні). 1578-23

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН і т. п. зникне при ажижжів спеціального певного і нешкідливого паху

пудру „CSAVE“ 50 сот.

Пробний пакет. Перфумерія

С. ФЕДЕРА

Львів, вул. Сикстуська 1

Філія КОПЕРНИКА 15

ФІЛІЯ: вул. ГАЛИЦЬКА 4

Присилайте передплату